

**Projekt**

z dnia 7 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....  
RADY MIASTA KUTNO**

z dnia ..... 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych  
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 i poz. 1436) oraz art. 4<sup>1</sup> ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) – Rada Miasta Kutno uchwala, co następuje:

**§ 1.** Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok w brzmieniu zawartym w załączniku do niniejszej uchwały, który jest częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030.

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kutno.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr .....  
Rady Miasta Kutno  
z dnia 22 października 2025 r.

## **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok**

### **WSTĘP**

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 dla Miasta Kutno, zwany dalej Programem, stanowi kontynuację działań z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, realizowanych corocznie i skierowanych do różnych grup odbiorców w mieście Kutno.

Program opiera się na założeniu, że skuteczna profilaktyka to nie tylko jednorazowe działania, ale systematyczne i zintegrowane wsparcie dla mieszkańców – szczególnie dzieci, młodzieży i rodzin – poprzez edukację, poradnictwo, interwencję oraz wzmacnianie postaw prozdrowotnych. W obliczu narastających zagrożeń takich jak uzależnienia chemiczne (alkohol, narkotyki) oraz behawioralne (np. nadmierne korzystanie z internetu, hazard), konieczne jest prowadzenie nowoczesnych, dobrze zaplanowanych działań profilaktycznych, które odpowiadają na aktualne potrzeby lokalnej społeczności.

W Programie uwzględniono zadania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 – cel operacyjny 2 „Profilaktyka uzależnień”. Elementem Programu są również działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, polegające na upowszechnianiu wiedzy oraz wzmacnianiu kompetencji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie rozpoznawania i radzenia sobie z problemami.

Założenia Programu są zgodne z wytycznymi zawartymi w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2025 roku”, wydanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Program będzie realizowany od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 dla Miasta Kutno został opracowany w oparciu o szczegółową diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzoną w 2025 roku i sporządzoną przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych. Analiza uwzględnia zarówno dane statystyczne dotyczące uzależnień w mieście, jak i wyniki badań wśród mieszkańców, dzieci i młodzieży oraz pracowników instytucji lokalnych. Dzięki temu możliwe było zidentyfikowanie kluczowych obszarów wymagających wsparcia, takich jak profilaktyka dzieci i młodzieży, interwencje wobec osób uzależnionych oraz działania edukacyjne w społeczności.

Diagnoza posłużyła do wskazania mocnych i słabych stron dotychczasowych działań, a także do określenia zagrożeń i szans w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

Na jej podstawie opracowano cele programu, które odpowiadają realnym potrzebom mieszkańców i instytucji lokalnych. Takie podejście gwarantuje, że podejmowane działania profilaktyczne będą skuteczne, spójne i adekwatne do sytuacji społecznej w Kutnie.

### **Rozdział 1. Podstawa prawna**

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. Ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4<sup>1</sup> ust. 1., do zadań własnych Miasta należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych Miasta. Jak stanowi art. 10 ust. 2a, w programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach, prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. Ustawy.

Oprócz obu ww. ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 - 2025, cel operacyjny 2: Profilaktyka uzależnień.

## **Rozdział 2.**

### **Charakterystyka uzależnień**

#### **2.1. Alkohol**

Alkohol etylowy jest cieczą lżejszą od wody, przezroczystą, o charakterystycznej woni i pięknym smaku. W normalnych warunkach występuje w organizmie człowieka jako alkohol fizjologiczny, w stężeniu nieprzekraczającym 0,15 promila. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze.

Działanie alkoholu: alkohol silnie wpływa na mózg oraz układ nerwowy. Pod jego wpływem ludzie mają wrażenie poczucia szczęścia, łatwiej im nawiązywać kontakty z innymi osobami jak i również mają

mniejsze zahamowania podczas wyrażania swoich poglądów. Alkohol spowalnia aktywność ośrodkowego układu nerwowego w taki sposób, że informacje wędrują dłużej wzdłuż włókien nerwowych. Pod wpływem alkoholu ludzie mają wrażenie, że są bardziej odprężeni oraz są zbyt pewni swoich możliwości, a jednocześnie ich zdolność do reakcji jest obniżona. Mowa staje się bardziej poplątana.

Za najczęstsze powikłania oraz diagnozowane skutki uboczne alkoholizmu uznaje się:

- choroby nowotworowe - przełyku, gardła, ust, trzustki, wątroby;
- upośledzenie systemu trawiennego - podrażnienie przewodu pokarmowego, zapalenie okrężnicy i przełyku, nieżyt żołądka;
- nieprawidłowo funkcjonująca wątroba - żółtaczka, marskość wątroby, zniszczone komórki wątrobowe;
- upośledzenie układu krążenia - niewydolność mięśnia sercowego, zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze krwi;
- zaburzenia charakteru - drażliwość, agresywność, zły nastrój, bezsenność, osłabienie woli i panowania nad sobą;
- padaczka - inaczej drgawkowe napady abstynencyjne, które pojawiają się zwykle u alkoholików, którzy zaprzestali picia lub drastycznie ograniczyli ilość spożywanego alkoholu;
- delirium - czyli majaczenie alkoholowe, które można rozpoznać po takich objawach jak podniecenie, urojenia, zaburzenia snu, napady drgawkowe, wyraźne drżenie mięśniowe oraz omamy wzrokowe i słuchowe.

## **2.2. Narkotyki**

Pojęcie narkomanii wywodzi się od słowa „narcos” co oznacza odurzenie, senność, uśpienie. Narkotyk, substancja psychoaktywna, środek odurzający, używka – to określenia o podobnym znaczeniu stosowane wymiennie w języku potocznym. W medycynie, psychologii aktualnie obowiązującym nazewnictwem jest substancja psychoaktywna. „Narkotykami” określa się te substancje psychoaktywne, które działają m.in. przeciwbólowo poprzez określone receptory mózgowe (opiodowe). Przyjmowane mogą prowadzić do uzależnienia, które często nazywane też jest narkomanią czy toksykomanią.

## **2.3. Przemoc**

Z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków może ściśle współwystępować zjawisko przemocy. W literaturze występuje wiele definicji przemocy. Pojęcie to najczęściej zastępowane jest terminami takimi jak brutalność, okrucieństwo, agresja. Niezależnie od formy, w jakiej występuje, stanowi pogwałcenie podstawowych praw człowieka.

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana definicja w stosunku do poprzedniej definicji przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

W celu określenia, czy dane zachowanie lub zaniechanie jest przemocą, należy zbadać, czy spełnia następujące 4 warunki:

- jest intencjonalne;
- jedna osoba posiada wyraźną przewagę nad drugą;
- doszło do naruszenia praw i dóbr osobistych drugiej osoby;
- osoba, wobec której stosowana jest przemoc doświadcza cierpienia, ponosi szkody fizyczne i psychiczne.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- przemoc fizyczna;
- przemoc psychiczna;
- przemoc seksualna;

- przemoc ekonomiczna;
- zaniedbanie;
- cyberprzemoc.

#### **2.4. Przemoc rówieśnicza**

Przemoc rówieśnicza – jest to przemoc doświadczana ze strony rówieśników w okresie szkolnym. Pionierem badań nad przemocą rówieśniczą jest szwedzki psycholog – Dan Olweus.

Przemoc rówieśnicza może mieć (według kwestionariusza Olweusa) dziesięć form:

- przezywanie;
- wykluczanie z grup;
- bicie i kopniaki;
- rozpowszechnianie oszczerczych informacji;
- niszczenie lub zabór własności, w tym środków pieniężnych;
- zmuszanie do wykonywania określonych czynności;
- złośliwe komentarze (zwykle na temat wyglądu);
- komentarze i gesty seksualne;
- rozsyłanie krzywdzących materiałów (głównie przez internet i telefony komórkowe);
- niespecyficzne formy przemocowe.

#### **2.5. Uzależnienia behawioralne**

Uzależnienia behawioralne to uzależnienie od wykonywania czynności. Oznacza ono brak umiejętności powstrzymania się od wykonywania danej czynności, mimo że wpływa to negatywnie na stan zdrowia osoby uzależnionej, a także jej kontakty z otoczeniem. Wyróżnia się m.in. uzależnienie od komputera i internetu, telefonu komórkowego ale i hazardu, zakupów.

##### **1) Uzależnienie od komputera, telefonu i internetu**

Uzależnieniem behawioralnym jest uzależnienie od internetu tzw. sieciorholizm. Według profesora Mariusza Jędrzejko „Uzależnienie od komputera i internetu zalicza się do uzależnień psychicznych, czyli takich, gdzie występuje nieposkromiona potrzeba a nawet psychiczny przymus, aby wykonywać określoną czynność, co w efekcie prowadzi do rozładowania napięcia psychicznego, czyli następuje zminimalizowanie nieprzyjemnych odczuć”. Osoba uzależniona nie jest w stanie sama przerwać ciągłego powtarzania czynności, a to przyczynia się do zmniejszenia codziennej aktywności, co w konsekwencji wpływa negatywnie na sferę społeczną, zawodową oraz szkolną. Uzależnienie od internetu jest pojęciem o bardzo szerokim zakresie, obejmującym wiele zróżnicowanych typów niekontrolowanej zależności od czynności związanych z siecią.

##### **2) Hazard**

Pojęcie „hazard” pochodzi z języka arabskiego: „az-zahr” znaczy „kostka”, „gra w kości”. W języku angielskim oznacza ono „ryzyko”, „niebezpieczeństwo”. W słowniku języka polskiego hazard jest określany jako „ryzykowne przedsięwzięcie”, „ryzyko w grze”, „narażanie się na niebezpieczeństwo, ryzykowanie”. Osoba, która bierze udział w grze ryzykując pieniądze, czy też inne dobra materialne dla zdobycia określonej korzyści jest nazywana hazardzistą.

##### **3) Zakupoholizm**

Dokonywanie zakupów nie stanowi zagrożenia tak długo, jak człowiek może je kontrolować. Robienie zakupów staje się kłopotem, kiedy człowiek traci kontrolę, gdy dzięki zakupom jednostka radzi sobie ze stresem, emocjami, niezaspokojonymi potrzebami czy problemami.

### Rozdział 3.

#### Diagnoza występowania uzależnień w świetle zastanych źródeł w Kutnie

Kutno jest miastem z liczbą mieszkańców wynoszącą 39.713 (osoby zameldowane), z czego 54,4 % stanowią kobiety, a 45,6 % mężczyźni. Kutno jest stolicą powiatu kutnowskiego, obejmującego swoim zasięgiem 11 gmin. Łączna powierzchnia powiatu wynosi 886 km<sup>2</sup>.

|                                          | Stan na dzień<br>31.12.2022 r. | Stan na dzień<br>31.12.2023 r. | Stan na dzień<br>31.12.2024 r. |
|------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|
| <b>Liczba mieszkańców ogółem, w tym:</b> | 40 846                         | 40 211                         | 39 713                         |
| <b>kobiet</b>                            | 22 139                         | 21 843                         | 21 617                         |
| <b>mężczyzn</b>                          | 18 706                         | 18 367                         | 18 095                         |

#### 3.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie

W latach 2022–2024 liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie systematycznie malała – od 1054 w 2022 roku do 868 w 2024 roku. W tym samym czasie wzrastała natomiast liczba rodzin, które potrzebowały pomocy z powodu problemów uzależnień – od 242 w 2022 roku do 260 w 2024 roku. Dane te wskazują, że mimo ogólnego spadku liczby beneficjentów, uzależnienia pozostają istotnym i narastającym problemem społecznym. Świadczy to o konieczności rozwijania działań profilaktycznych i wzmacniania wsparcia dla rodzin dotkniętych tym zjawiskiem.

| Pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie                          |      |      |      |
|------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
|                                                                              | 2022 | 2023 | 2024 |
| <b>Liczba rodzin ogółem</b>                                                  | 1054 | 903  | 868  |
| <b>w tym rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień</b> | 242  | 254  | 260  |

W latach 2022–2024 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie w sposób systematyczny udzielał mieszkańcom wsparcia w różnych formach. Liczba osób objętych pomocą malała z roku na rok – z 1245 w 2022 roku do 994 w 2024 roku, podobnie jak liczba członków rodzin, którzy korzystali ze świadczeń.

Najczęściej przyznawane były świadczenia rzeczowe, które w 2022 roku przyznano 705 osobom, a w 2024 roku – 487 osobom, co pokazuje stopniowe zmniejszanie zapotrzebowania na tę formę wsparcia. Ilość świadczeń pieniężnych również nieznacznie spadała – od 638 w 2022 roku do 579 w 2024 roku, choć wciąż pozostają one kluczowym elementem pomocy społecznej. Coraz większe znaczenie nabierało natomiast poradnictwo – liczba osób korzystających z tej formy wsparcia wzrosła z 59 w 2022 roku do 81 w 2024 roku. Wskazuje to na rosnącą potrzebę wsparcia niematerialnego, ukierunkowanego na rozwiązywanie problemów i doradztwo w trudnych sytuacjach życiowych. Dane te pokazują, że MOPS stopniowo przesuwa akcent z pomocy materialnej na działania doradcze i wspierające samodzielność mieszkańców.

| Rodzaje pomocy udzielanej przez MOPS               | 2022            | 2023           | 2024           |
|----------------------------------------------------|-----------------|----------------|----------------|
| <b>1)Liczba osób, którym przyznano świadczenia</b> | 1245            | 1031           | 994            |
| <b>2)Liczba osób w rodzinach</b>                   | 1776            | 1398           | 1282           |
| <b>Świadczenia rzeczowe dla osób</b>               | 1)705<br>2)1060 | 1)594<br>2)808 | 1)487<br>2)734 |
| <b>Świadczenia pieniężne dla osób</b>              | 1)638<br>2)1077 | 1)604<br>2)973 | 1)579<br>2)891 |
| <b>Świadczenia porady dla osób</b>                 | 59              | 71             | 81             |

W latach 2022–2024 głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w mieście były niepełnosprawność, ubóstwo oraz długotrwała choroba. Najwięcej osób korzystało ze świadczeń z powodu niepełnosprawności – od 580 w 2022 roku do 566 w 2024 roku, co wskazuje na utrzymującą się wysoką

skalę potrzeb w tym obszarze. Ubóstwo również pozostaje istotnym problemem, choć liczba osób nim dotkniętych stopniowo malała, z 508 w 2022 roku do 478 w 2024 roku. Coraz częściej pojawia się także problem długotrwałych chorób, które w 2023 roku były powodem przyznania pomocy aż 517 osobom. Alkoholizm pozostaje stałym czynnikiem, którego skala lekko rosła, obejmując 239 osób w 2024 roku. Wyraźnie zmniejszyła się natomiast liczba rodzin wymagających wsparcia z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej – z 213 w 2022 roku do 157 w 2024 roku. Widać zatem, że przyczyny korzystania z pomocy społecznej są zróżnicowane, a dominującą rolę odgrywają kwestie zdrowotne, ekonomiczne i uzależnienia.

| <b>Powody przyznawania pomocy społecznej</b> | <b>2022</b> | <b>2023</b> | <b>2024</b> |
|----------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Niepelnosprawność</b>                     | 580         | 589         | 566         |
| <b>Bezrobocie</b>                            | 277         | 254         | 231         |
| <b>Osoby dotknięte klęską żywiołową</b>      | 1           | 0           | 0           |
| <b>Ubóstwo</b>                               | 508         | 494         | 478         |
| <b>Bezradność opiekuńczo-wychowawcza</b>     | 213         | 191         | 157         |
| <b>Osoby dotknięte długotrwałą chorobą</b>   | 458         | 517         | 436         |
| <b>Alkoholizm</b>                            | 225         | 233         | 239         |
| <b>Inne</b>                                  | 196         | 161         | 186         |

W 2022 roku zdecydowaną większość beneficjentów stanowiły osoby niepracujące – było ich 976, a w kolejnych latach liczba ta stopniowo malała do 865 w 2024 roku. Liczba osób pracujących w 2022 roku wynosiła 21, a w latach 2023 i 2024 spadła do 6, co wskazuje na niewielki udział aktywnych zawodowo wśród korzystających z pomocy. Osoby pracujące dorywczo stanowiły w 2022 roku (15), z niewielkim spadkiem w 2023 roku (14) i bardziej znaczącym w 2024 roku (9). Studenci korzystający z pomocy społecznej stanowili marginalną grupę – 1 w latach 2022–2023 i 0 w 2024 roku. Liczba osób pobierających rentę zmniejszała się systematycznie z 33 w 2022 roku do 7 w 2024 roku, podobnie jak osoby na emeryturze, których liczba spadła z 73 do 23. Ilość osób korzystających z zasiłku dla bezrobotnych utrzymywała się na względnie stabilnym poziomie – około 32–34 w całym okresie. Grupa bezrobotnych bez prawa do zasiłku wykazywała wahania – najwięcej było ich w 2023 roku (558), a w 2024 roku liczba spadła do 470, natomiast kategoria „inne” zmniejszała się systematycznie z 212 do 53 osób.

| <b>Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową</b> | <b>2022</b> | <b>2023</b> | <b>2024</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Pracuje</b>                                                                | 21          | 6           | 6           |
| <b>Pracuje dorywczo</b>                                                       | 15          | 14          | 9           |
| <b>Nie pracuje</b>                                                            | 976         | 931         | 865         |
| <b>Studiuje</b>                                                               | 1           | 1           | 0           |
| <b>Na rencie</b>                                                              | 33          | 14          | 7           |
| <b>Na emeryturze</b>                                                          | 73          | 35          | 23          |
| <b>Na zasiłku dla bezrobotnych</b>                                            | 32          | 34          | 34          |
| <b>Bezrobotny bez prawa do zasiłku</b>                                        | 550         | 558         | 470         |
| <b>Inne</b>                                                                   | 212         | 98          | 53          |

### 3.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

W latach 2022–2024 liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy, wynosiła 160 w 2022 roku, spadła do 147 w 2023 roku, a w 2024 roku ponownie wzrosła do 160. Najwięcej osób doznających przemocy stanowiły kobiety – ich liczba zmniejszała się stopniowo z 123 w 2022 roku do 106 w 2024 roku. Liczba mężczyzn - doznających przemocy była znacznie mniejsza, wahała się od 16 do 21 w omawianym okresie. Liczba dzieci objętych pomocą rosła z 18 w latach 2022–2023 do 33 w 2024 roku, co wskazuje na wzrost interwencji wobec nieletnich. W przypadku osób stosujących przemoc domową większość stanowili mężczyźni, których liczba nieznacznie malała z 131 w 2022 roku do 124 w 2024 roku, natomiast liczba kobiet stosujących przemoc wzrosła z 12 do 20.

| <b>Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy w latach:</b> | <b>2022</b> | <b>2023</b> | <b>2024</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem), w tym:                          | 160         | 147         | 160         |
| Kobiety                                                                            | 123         | 114         | 106         |
| Mężczyźni                                                                          | 19          | 16          | 21          |
| Dzieci (do 18 r.ż.)                                                                | 18          | 18          | 33          |
| Liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), w tym:                            | 143         | 142         | 144         |
| Kobiety                                                                            | 12          | 14          | 20          |
| Mężczyźni                                                                          | 131         | 128         | 124         |

W 2023 roku sporządzono łącznie 114 Niebieskich Kart. Najwięcej, bo aż 100, założyła Policja. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sporządził 11 Niebieskich Kart, a placówki edukacyjne i służby zdrowia odpowiednio 2 i 1. Inne instytucje nie zgłaszały przypadków w tym okresie.

| <b>Instytucje zakładające Niebieskie Karty w 2023 roku</b>     | <b>2023</b> |
|----------------------------------------------------------------|-------------|
| <b>Sporządzono ogółem, w tym przez następujące instytucje:</b> |             |
| Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej                              | 11          |
| Policja                                                        | 100         |
| Placówki Służby Zdrowia                                        | 1           |
| Placówki edukacyjne                                            | 2           |
| Inne                                                           | 0           |

Liczba założonych Niebieskich Kart rosła w latach 2022–2024, wynosząc 89 w 2022 roku. W 2023 roku odnotowano wzrost do 100, a w 2024 roku liczba ta wzrosła do 115. Trend ten wskazuje na stopniowy wzrost interwencji związanych z przemocą domową.

| <b>Liczba założonych Niebieskich Kart</b> |     |
|-------------------------------------------|-----|
| 2022                                      | 89  |
| 2023                                      | 100 |
| 2024                                      | 115 |

W latach 2022–2024 liczba incydentów związanych z przemocą domową zgłoszonych do odpowiednich służb wynosiła 9 w 2022 roku i wzrosła do 12 w latach 2023–2024. Liczba interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego była równa liczbie zgłoszonych incydentów, czyli również 9 w 2022 roku i 12 w kolejnych latach. Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego z powodu przemocy domowej wzrosła z 136 w 2022 roku do 140 w 2024 roku. Osoby stosujące przemoc domową były konsekwentnie kierowane na programy korekcyjno-edukacyjne, ich liczba wynosiła 13 w każdym z trzech lat. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego utrzymywała się na poziomie 4 w latach 2022–2023, a w 2024 roku wzrosła do 7. Wzrost liczby spotkań wskazuje na większe zaangażowanie zespołu w działania prewencyjne i wsparcie rodzin. Ogólnie dane pokazują stopniowy wzrost wsparcia i działań interwencyjnych wobec przemocy domowej w analizowanym okresie.

| <b>Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową</b>                                      | <b>2022</b> | <b>2023</b> | <b>2024</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Liczba incydentów związanych z przemocą domową zgłoszonych                              | 9           | 12          | 12          |
| Liczba interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z przemocą domową             | 9           | 12          | 12          |
| Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego z powodu przemocy domowej | 136         | 139         | 140         |
| Liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych na                                  | 13          | 13          | 13          |



|                                             |   |   |   |
|---------------------------------------------|---|---|---|
| programy korekcyjno-edukacyjne              |   |   |   |
| Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego | 4 | 4 | 7 |

W 2024 roku najczęściej udzielaną pomocą osobom doznającym przemocy domowej była pomoc psychologiczna, otrzymało ją 145 osób. Pomoc prawną oraz materialną, obejmującą m.in. zakwaterowanie i żywność, otrzymało 18 osób. Dwie osoby skorzystały z innych form wsparcia, takich jak usługi opiekuńcze. Dane te pokazują, że dominującym rodzajem wsparcia pozostaje pomoc psychologiczna, a inne formy pomocy były udzielane stosunkowo rzadko.

| Rodzaje udzielonej pomocy osobom doznającym przemocy domowej (liczba osób) | 2024 |
|----------------------------------------------------------------------------|------|
| Pomoc psychologiczna                                                       | 145  |
| Pomoc prawna                                                               | 18   |
| Pomoc materialna (np. zakwaterowanie, żywność)                             | 18   |
| Inne formy pomocy: usługi opiekuńcze                                       | 2    |

### 3.3. Straż Miejska w Kutnie

W latach 2022–2024 liczba pouczeń dla dorosłych spożywających alkohol w miejscu publicznym malała z 101 w 2022 roku do 73 w 2024 roku. Liczba mandatów dla dorosłych w tej samej kategorii początkowo spadała z 36 do 33, a w 2024 roku wzrosła do 73, co wskazuje na bardziej rygorystyczne egzekwowanie przepisów. Wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w związku z spożywaniem alkoholu w miejscu publicznym wzrosły z 2 w 2022 roku do 18–19 w latach 2023–2024.

Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej wynosiły początkowo 395 pouczeń w 2022 roku, spadek do 278 w 2023 roku i wzrost do 305 w 2024 roku. Mandaty w tej kategorii wzrosły z 40 w 2022 roku do 52 w 2024 roku, a wnioski do sądu – z 5 do 21, co pokazuje większą liczbę poważnych przypadków.

W żadnym z analizowanych lat nie odnotowano przypadków przekazania nieletnich pod wpływem alkoholu lub narkotyków do Sądu Rodzinnego i Nieletnich ani do Policji. Liczba spotkań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą zmniejszyła się z 34 w 2022 roku do 15 w 2024 roku, co wskazuje na ograniczenie działań prewencyjnych. Ogólnie dane pokazują spadek liczby pouczeń, wzrost liczby mandatów i wniosków sądowych oraz zmniejszenie działań profilaktycznych wobec młodzieży.

| Spożywanie alkoholu w miejscu publicznym                                           | 2022 | 2023 | 2024 |
|------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Pouczenia – osoby dorosłe                                                          | 101  | 86   | 73   |
| Mandaty – osoby dorosłe                                                            | 36   | 33   | 73   |
| Wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego                                              | 2    | 19   | 18   |
| Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej                                      |      |      |      |
| Pouczenia – osoby dorosłe                                                          | 395  | 278  | 305  |
| Mandaty – osoby dorosłe                                                            | 40   | 34   | 52   |
| Wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego                                              | 5    | 8    | 21   |
| Przekazanie do Sądu Rodzinnego i Nieletnich osób nieletnich pod wpływem alkoholu   | 0    | 0    | 0    |
| Przekazanie do Komendy Powiatowej Policji osób nieletnich pod wpływem alkoholu     | 0    | 0    | 0    |
| Przekazanie do Sądu Rodzinnego i Nieletnich osób nieletnich pod wpływem narkotyków | 0    | 0    | 0    |
| Przekazanie do Komendy Powiatowej Policji osób nieletnich pod wpływem narkotyków   | 0    | 0    | 0    |
| Ilość spotkań z dziećmi, młodzieżą w sprawie profilaktyki uzależnień               | 34   | 31   | 15   |

### 3.4. Kutnowski Szpital Samorządowy spółka z o. o. Poradnia Leczenia Uzależnień

W latach 2022–2024 liczba osób objętych monitorowaniem procesu leczenia wahała się od 217 w 2022 roku do 247 w 2023 roku, a w 2024 roku wyniosła 242. Spośród nich kobiety stanowiły od 61 w 2022 roku do 70 w 2024 roku, natomiast liczba mężczyzn zmieniała się z 156 w 2022 roku do 172 w 2024 roku.

Liczba osób biorących udział w grupach wsparcia wzrosła znacząco w 2024 roku, osiągając 210, po spadku do 42 w 2023 roku. Liczba udzielanych porad terapeutycznych malała stopniowo z 70 w 2022 roku do 32 w 2024 roku, natomiast porad diagnostycznych utrzymywała się na stabilnym poziomie – około 120–136 rocznie. Liczba wizyt instruktora terapii uzależnień spadła z 976 w 2022 roku do 653 w 2024 roku, co może wskazywać na zmniejszenie bezpośrednich interwencji. Liczba sesji psychoterapii indywidualnej rosła systematycznie z 686 w 2022 roku do 1311 w 2024 roku, pokazując wzrost intensywności wsparcia indywidualnego. Liczba wizyt terapeutycznych w tym okresie wahała się – 86 w 2022 roku, 96 w 2023 roku i 43 w 2024 roku.

|                                                                     | 2022 | 2023 | 2024 |
|---------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Liczba osób objętych monitorowaniem procesu leczenia ogółem: w tym: | 217  | 247  | 242  |
| Liczba kobiet                                                       | 61   | 69   | 70   |
| Liczba mężczyzn                                                     | 156  | 178  | 172  |
| Liczba osób biorących udział w grupach wsparcia                     | 73   | 42   | 210  |
| Liczba udzielanych porad terapeutycznych                            | 70   | 44   | 32   |
| Liczba porad diagnostycznych                                        | 136  | 120  | 123  |
| Liczba wizyt instruktora terapii uzależnień                         | 976  | 945  | 653  |
| Liczba sesji psychoterapii indywidualnej                            | 686  | 1018 | 1311 |
| Liczba wizyt terapeutycznych                                        | 86   | 96   | 43   |

### 3.5. Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie – leczenie odwykowe

W latach 2022–2024 do Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Gostyninie przyjmowano corocznie osoby z Kutna – od 22 w 2022 roku, przez 15 w 2023 roku, po 21 w 2024 roku. Wśród nich dominowali mężczyźni, których liczba wynosiła od 12 do 16, natomiast kobiet było znacznie mniej – od 3 do 6 rocznie. Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych przyjął największą liczbę pacjentów, a ich liczba rosła, osiągając 86 w 2024 roku. W tej grupie również przeważali mężczyźni, których liczba wzrosła z 58 w 2022 roku do 73 w 2024 roku. Ze świadczeń Poradni Terapii Uzależnień od alkoholu i współuzależnienia korzystała stosunkowo niewielka grupa pacjentów, jednak ich liczba rosła – z 14 osób w 2022 roku do 25 w 2024 roku. W Poradni zauważalny był wzrost udziału kobiet – z 3 w 2022 roku do 11 w 2024 roku, co wskazuje na większe otwarcie tej grupy na pomoc specjalistyczną.

|                                                                                                                 | 2022 | 2023 | 2024 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Liczba osób z miasta Kutna przyjętych do Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu ogółem, w tym:  | 22   | 15   | 21   |
| Kobiety                                                                                                         | 6    | 3    | 5    |
| Mężczyźni                                                                                                       | 16   | 12   | 16   |
| Liczba osób z miasta Kutna przyjętych do Oddziału Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych ogółem, w tym: | 65   | 65   | 86   |
| Kobiety                                                                                                         | 7    | 11   | 13   |
| Mężczyźni                                                                                                       | 58   | 54   | 73   |
| Liczba osób korzystających ze świadczeń Poradni Terapii Uzależnień od alkoholu i współuzależnieni, w tym:       | 14   | 18   | 25   |
| Kobiety                                                                                                         | 3    | 4    | 11   |
| Mężczyźni                                                                                                       | 11   | 14   | 14   |

### 3.6. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu

W latach 2022–2024 do Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Zgierzu kierowano osoby z Kutna w rosnącej liczbie – od 7 w 2022 roku do 14 w 2024 roku. Wśród pacjentów dominowali mężczyźni, których liczba wzrosła z 5 do 11, natomiast kobiet było niewiele – od 1 do 3 w badanym okresie. Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych nie funkcjonował w 2022 roku, ale w kolejnych latach przyjął 1 osobę w 2023 roku i 5 osób w 2024 roku, wyłącznie mężczyzn. Brak pacjentek w tym oddziale wskazuje na marginalny udział kobiet w tej formie terapii. Wzrost ogólnej liczby osób kierowanych do szpitala świadczy o narastającej świadomości potrzeby leczenia odwykowego.

|                                                                                                                 | 2022                     | 2023 | 2024 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|------|------|
| Liczba osób z miasta Kutna przyjętych do Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu ogółem, w tym:  | 7                        | 10   | 14   |
| Kobiety                                                                                                         | 2                        | 1    | 3    |
| Mężczyźni                                                                                                       | 5                        | 9    | 11   |
| Liczba osób z miasta Kutna przyjętych do Oddziału Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych ogółem, w tym: | oddział nie funkcjonował | 1    | 5    |
| Kobiety                                                                                                         | 0                        | 0    | 0    |
| Mężczyźni                                                                                                       | 0                        | 1    | 5    |

### 3.7. Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna

W latach 2022–2024 w Punkcie Konsultacyjnym prowadzono systematyczne działania przeciwdziałające narkomanii. Liczba porad i konsultacji psychologicznych stopniowo rosła – z 60 w 2022 roku do 79 w 2024 roku, choć liczba osób korzystających z tej formy wsparcia spadła z 34 do 23. Poradnictwo prawne miało zmienny charakter – w 2022 roku udzielono 73 porady, w 2023 roku nastąpił spadek do 22, a w 2024 roku wzrost do 39, przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby osób korzystających z tej pomocy. W zakresie terapii uzależnień od narkomanii liczba porad zmalała z 85 w 2022 roku do 68 w 2024 roku, a liczba osób objętych tym wsparciem spadła z 76 do 34. Największy spadek odnotowano w uczestnictwie w grupach wsparcia – z 94 osób w 2022 roku do zaledwie 14 w 2024 roku. Dane pokazują, że mimo rosnącej liczby udzielanych konsultacji psychologicznych, maleje liczba osób chętnych do korzystania z pomocy prawnej, terapeutycznej i grupowej. Może to świadczyć o większym zapotrzebowaniu na indywidualne wsparcie psychologiczne niż na inne formy pomocy. Ogólnie działalność placówki wskazuje na potrzebę wzmacniania motywacji osób uzależnionych do udziału w długofalowych programach terapeutycznych i grupach wsparcia.

| <b>Punkt Konsultacyjny przeciwdziałania narkomanii</b>                                       | 2022 | 2023 | 2024 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| <b>Liczba udzielonych porad i konsultacji z zakresu poradnictwa psychologicznego</b>         | 60   | 71   | 79   |
| Liczba osób, którym udzielono porad i konsultacji z zakresu poradnictwa psychologicznego     | 34   | 35   | 23   |
| <b>Liczba udzielonych porad w zakresie poradnictwa prawnego</b>                              | 73   | 22   | 39   |
| Liczba osób, którym udzielono porad i konsultacji z zakresu poradnictwa prawnego             | 23   | 14   | 11   |
| <b>Liczba udzielonych porad, konsultacji w zakresie terapii uzależnień od narkomanii</b>     | 85   | 50   | 68   |
| Liczba osób, którym udzielono porad, konsultacji w zakresie terapii uzależnień od narkomanii | 76   | 49   | 34   |
| <b>Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia</b>                                         | 94   | 21   | 14   |

W latach 2023–2024 Punkt Konsultacyjny prowadził intensywne działania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi. Liczba porad psychologicznych wzrosła ponad dwukrotnie – ze 78 w 2023 roku do 157 w 2024 roku, choć liczba osób korzystających z tej formy pomocy spadła z 62 do 36. Poradnictwo prawne również znacząco się rozwinęło – z 39 porad w 2023 roku do 81 w 2024 roku, jednak liczba beneficjentów zmniejszyła się z 35 do 18. W obszarze terapii uzależnień od alkoholu odnotowano spadek liczby udzielonych porad – ze 104 w 2023 roku do 72 w 2024 roku. Równocześnie zmniejszyła się liczba

osób objętych tym wsparciem – z 97 w 2023 roku do 54 w 2024 roku. Liczba uczestników grup wsparcia spadła z 69 do 25, co może wskazywać na malejące zainteresowanie pomocą grupową. Dane sugerują, że rośnie zapotrzebowanie na konsultacje indywidualne, zwłaszcza psychologiczne, przy jednoczesnym osłabieniu motywacji do udziału w terapii i grupach wsparcia. Ogólnie widać przesunięcie akcentu z form pracy zbiorowej na pomoc indywidualną, bardziej dostosowaną do potrzeb osób zmagających się z alkoholizmem.

| <b>Punkt Konsultacyjny przeciwdziałania alkoholizmowi</b>                                  | <b>2023</b> | <b>2024</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| <b>Liczba udzielonych porad i konsultacji z zakresu poradnictwa psychologicznego</b>       | <b>78</b>   | <b>157</b>  |
| Liczba osób, którym udzielono porad i konsultacji z zakresu poradnictwa psychologicznego   | 62          | 36          |
| <b>Liczba udzielonych porad w zakresie poradnictwa prawnego</b>                            | <b>39</b>   | <b>81</b>   |
| Liczba osób, którym udzielono porad i konsultacji z zakresu poradnictwa prawnego           | 35          | 18          |
| <b>Liczba udzielonych porad, konsultacji w zakresie terapii uzależnień od alkoholu</b>     | <b>104</b>  | <b>72</b>   |
| Liczba osób, którym udzielono porad, konsultacji w zakresie terapii uzależnień od alkoholu | 97          | 54          |
| <b>Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia</b>                                       | <b>69</b>   | <b>25</b>   |

### 3.8. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Kutnie

W latach 2022–2024 ogólna liczba posiedzeń Komisji wahała się od 42 w 2022 roku do 46 w 2023 roku, a w 2024 roku wyniosła 44.

W latach 2022–2024 członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie uczestniczyli w szkoleniach. Udział w tej formie doskonalenia zawodowego pozwalał na systematyczne podnoszenie wiedzy i umiejętności niezbędnych do pracy w obszarze profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

W latach 2022–2024 liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego wahała się od 85 w 2023 roku do 98 w 2022 roku i 97 w 2024 roku. Wśród osób objętych wnioskami dominowali mężczyźni – od 64 w 2023 roku do 79 w 2024 roku, natomiast liczba kobiet spadła z 22 w 2022 roku do 18 w 2024 roku. Liczba przeprowadzonych rozmów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami znacząco wzrosła w 2024 roku, osiągając 432, po spadku do 239 w 2023 roku. Wnioski skierowane do Sądu Rejonowego w sprawie zastosowania leczenia wynosiły od 31 w 2023 roku do 45 w 2022 roku i 41 w 2024 roku. Liczba kontroli w punktach sprzedaży alkoholu systematycznie rosła z 8 w 2022 roku do 17 w 2024 roku. Wydawanie opinii i postanowień w sprawie zezwoleń na sprzedaż alkoholu spadło ze 124 w 2022 roku do 76 w 2024 roku. Liczba opinii wydanych przez biegłych w celu stwierdzenia uzależnienia od alkoholu zmniejszyła się z 72 w 2022 roku do 36 w 2024 roku. Dane wskazują na wzrost działań motywacyjnych i kontrolnych w zakresie leczenia odwykowego i przestrzegania przepisów alkoholowych.

|                                                                                                                           | <b>2022</b> | <b>2023</b> | <b>2024</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Liczba posiedzeń                                                                                                          | 42          | 46          | 44          |
| Liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, w tym:                                               | 98          | 85          | 97          |
| Kobiet                                                                                                                    | 22          | 21          | 18          |
| Mężczyzn                                                                                                                  | 76          | 64          | 79          |
| Liczba przeprowadzonych rozmów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami                                                    | 264         | 239         | 274         |
| Liczba wydanych opinii przez biegłego w przedmiocie stwierdzenia uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego | 72          | 60          | 36          |
| Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie leczenia                                                   | 45          | 31          | 41          |
| Liczba przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży,                                                                    | 8           | 9           | 17          |

|                                                                                                    |     |    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----|----|
| dotyczących przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń                                 |     |    |    |
| Liczba wydanych opinii i postanowień w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych | 124 | 77 | 76 |

### 3.9. Komenda Powiatowa Policji w Kutnie

W latach 2022–2024 Komenda Powiatowa Policji w Kutnie odnotowała istotne zmiany w zakresie przestępczości i działań prewencyjnych. Liczba przestępstw ogółem w powiecie w 2023 roku wyniosła 1681, natomiast w samym mieście w 2024 roku spadła do 1200. Przestępstwa przeciwko rodzinie rosły – z 49 w 2022 roku do 75 w 2024 roku, co wskazuje na narastający problem w tym obszarze. Szczególnie niepokojący był gwałtowny wzrost czynów karalnych popełnianych przez nieletnich – z 21 w 2022 roku do 106 w 2024 roku. Liczba wykroczeń związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu lub narkotyków przez dorosłych również wzrosła – z 22 w 2022 roku do 45 w 2024 roku, przy braku takich przypadków wśród nieletnich. Przestępstwa związane z prowadzeniem pojazdów w stanie nietrzeźwości utrzymywały się na wysokim poziomie, obejmując 90 przypadków w 2022 roku i 92 w 2023 roku. Interwencje domowe dotyczące przemocy były częste – w 2023 roku było ich 326, a w 2024 roku 177, z czego 91 wiązało się z procedurą „Niebieskie Karty”. Równocześnie 91 osób stosujących przemoc domową znajdowało się pod wpływem alkoholu, co pokazuje silny związek alkoholu z przemocą. Działania prewencyjne w szkołach obejmowały liczne spotkania – 150 w 2022 roku, choć ich liczba spadła do 60 w 2024 roku, podobnie jak spotkania z rodzicami i kadrą pedagogiczną (z 33 do zaledwie 4). Policja ujawniała także nieletnich pod wpływem alkoholu – 39 w 2022 roku i 18 w 2024 roku – oraz pojedyncze przypadki nieletnich pod wpływem narkotyków.

| Komenda Powiatowa Policji w Kutnie                                                                                             |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
|                                                                                                                                | 2022 | 2023 | 2024 |
| Liczba przestępstw przeciwko rodzinie                                                                                          | 49   | 54   | 75   |
| Liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich                                                                          | 21   | 37   | 106  |
| Liczba wykroczeń w związku z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu lub narkotyków (poniżej 0,5 promila) – osoby dorosłe   | 22   | 23   | 45   |
| Liczba wykroczeń w związku z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu lub narkotyków (poniżej 0,5 promila) – osoby nieletnie | 0    | 0    | 0    |
| Liczba przestępstw w związku z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu i narkotyków – osoby dorosłe                         | 90   | 92   | 99   |
| Liczba przestępstw w związku z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu i narkotyków – osoby nieletnie                       | 0    | 0    | 0    |
| <b>Liczba interwencji domowych wobec przemocy domowej ogółem, w tym:</b>                                                       | 144  | 326  | 177  |
| Dotyczących przemocy domowej, procedura „Niebieskiej Karty”                                                                    | 70   | 29   | 91   |
| Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu                                                                    | 74   | 26   | 91   |
| Liczba spotkań prewencyjnych z młodzieżą szkolną                                                                               | 150  | 51   | 60   |
| Liczba spotkań prewencyjnych z rodzicami/kadrą pedagogiczną                                                                    | 33   | 2    | 4    |
| Liczba nieletnich ujawnionych pod wpływem alkoholu                                                                             | 39   | 20   | 18   |
| Liczba nieletnich ujawnionych pod wpływem narkotyków                                                                           | 1    | 1    | 0    |
| Liczba nieletnich sprawców działających pod wpływem alkoholu                                                                   | 0    | 0    | 0    |
| Liczba nieletnich sprawców działających pod wpływem narkotyków                                                                 | 0    | 0    | 0    |

### **3.10. Rynek alkoholowy**

Alkohol jest towarem legalnym, jednak wymagającym specjalnych regulacji prawno - administracyjnych i finansowych w związku z powodowaniem strat społecznych, ekonomicznych oraz zdrowotnych. Alkohol jest szczególnym towarem rynkowym i nie podlega zasadom wolnego rynku. Polska polityka alkoholowa wprowadziła wobec alkoholu regulacje o charakterze reglamentacyjnym, co oznacza, że państwo polskie zezwala na handel alkoholem, ale ingeruje w kwestie związane z jego dostępnością. Rada Miasta Kutno na poziomie lokalnym podejmuje uchwały w zakresie ograniczania dostępności alkoholu poprzez limitowanie punktów sprzedaży, określanie zasad usytuowania tych punktów oraz ma możliwość wprowadzenia ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Kutna dla poszczególnych napojów alkoholowych wynosi: do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo - 260 zezwoleń, od 4,5% z wyłączeniem piwa - 200 zezwoleń, powyżej 18% - 200 zezwoleń. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 190 zezwoleń, natomiast poza miejscem sprzedaży 470 zezwoleń (w tym także zezwolenia jednorazowe).

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) w ostatnich latach znacznie spadła (w 2022 r. - 117, w 2023 r. - 103, w 2024 r. - 90). Zmniejszyła się również liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - lokale gastronomiczne (w 2022 r. - 53, w 2023 r. - 55, w 2024 r. - 47). W 2024 roku wzrosła wartość sprzedaży napojów alkoholowych (70.241.765,51 zł) w porównaniu do lat ubiegłych (w 2022 r. - 62.358.272 zł, w 2023 r. - 68.569.875 zł). Niewątpliwie ważną grupą, która wpływa na obraz problemów związanych z alkoholem występujących w mieście są sami pracownicy punktów sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

### **3.11. Świetlice środowiskowe**

Na terenie miasta funkcjonują dwie świetlice środowiskowe, które pełnią ważną rolę w opiece i wychowaniu dzieci. Prowadzone są przez organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Przymierze Rodzin oraz Parafię pw. Bł. Męczenników Kutnowskich Parafialny Zespół Charytatywny „Caritas” Łącznie korzysta z nich 45 podopiecznych, z czego część pochodzi z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, co wskazuje na duże znaczenie placówek w kompensowaniu trudnych warunków domowych. Dzieci mają tam zapewnioną pomoc w nauce, możliwość udziału w zajęciach wychowawczych, rozwijających zainteresowania oraz integrujących grupę rówieśniczą a także wyżywienie. Opiekę nad podopiecznymi sprawują wychowawcy, którzy dbają zarówno o wsparcie edukacyjne, jak i emocjonalne. Dzięki działalności świetlic dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym otrzymują bezpieczne miejsce do rozwoju i budowania pozytywnych postaw.

### **3.12. Działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży**

Działania profilaktyczne stanowią jeden z kluczowych elementów troski o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży, dla których okres dorastania wiąże się z wieloma wyzwaniami i sytuacjami ryzykownymi. Ich celem jest nie tylko ochrona przed uzależnieniami i zachowaniami problemowymi, ale również wzmacnianie zasobów wewnętrznych młodych ludzi, rozwijanie kompetencji społecznych oraz budowanie postaw sprzyjających odpowiedzialnym wyborom. Ważnym aspektem profilaktyki jest także wspieranie rodziny jako podstawowego środowiska wychowawczego, a także integrowanie lokalnej społeczności wokół działań promujących zdrowy i aktywny styl życia. Dzięki systematycznym programom edukacyjnym, warsztatom, kampaniom informacyjnym czy inicjatywom społecznym możliwe jest tworzenie spójnego systemu wsparcia, który odpowiada na realne potrzeby mieszkańców – zarówno dzieci, młodzieży, jak i dorosłych oraz seniorów.

Niezwykle istotne w tym procesie jest zaangażowanie i współpraca lokalnych instytucji – szkół, placówek oświatowych i wychowawczych, jednostek samorządu terytorialnego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Sądu, organizacji pozarządowych czy parafii. Wspólne działania tych

podmiotów pozwalają skuteczniej identyfikować problemy, wdrażać adekwatne formy pomocy oraz podejmować interwencje w sytuacjach kryzysowych. Koordynacja międzyinstytucjonalna sprzyja także wymianie doświadczeń, lepszemu przepływowi informacji oraz zwiększa efektywność działań profilaktycznych, co w konsekwencji wzmacnia bezpieczeństwo i dobrostan całej społeczności lokalnej.

Należy podkreślić, że profilaktyka to proces wymagający konsekwencji i długofalowości. Skuteczność podejmowanych działań nie zawsze jest widoczna od razu – często ich efekty ujawniają się dopiero po wielu latach, kiedy młodzi ludzie, korzystający wcześniej z programów profilaktycznych, podejmują dojrzałe i odpowiedzialne decyzje życiowe. Dlatego tak ważne jest, aby działania profilaktyczne miały charakter ciągły i systematyczny, a nie jednorazowy, co pozwala budować trwałe postawy, wzmacniać czynniki chroniące i ograniczać ryzyko rozwoju uzależnień w przyszłości.

W mieście od lat realizowane są liczne działania profilaktyczne, które mają na celu promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach ryzykownych oraz wspieranie więzi rodzinnych i społecznych. Działania te skierowane są zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do seniorów oraz całych rodzin, co pozwala tworzyć spójną i wszechstronną sieć wsparcia dla mieszkańców.

W 2024 r. zrealizowano m.in.:

- Międzysektorowy Pilotażowy Innowacyjny Projekt Partnerski „Reaguj! Bądź dzielny i zatrzymaj przemoc rówieśniczą!” realizowany w Szkołach Podstawowych Nr 1 i 9,
- szkolenie kadry specjalistycznej „Jak zredukować zachowania ryzykowne wśród uczniów szkoły podstawowej w obszarze uzależnień od środków psychoaktywnych?” (14 osób) oraz „Jak radzić sobie ze zjawiskiem przemocy rówieśniczej wśród uczniów szkoły podstawowej” (13 osób),
- kurs internetowy dla pedagogów i nauczycieli pt. „Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży”,
- szkolenie kadry pedagogicznej szkół i przedszkoli (40 osób) pt. „Chronimy dzieci przed przemocą czyli jak podnieść standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem”,
- zakup materiałów informacyjnych dot. profilaktyki uzależnień wykorzystywane podczas imprez miejskich, spotkań i półkolonii dla dzieci,
- zakup materiałów profilaktycznych: dot. sprzedaży energetyków – akcja edukacyjna organizowana na terenie Urzędu Miast Kutno i w sklepach w centrum miasta we współpracy ze Strażą Miejską, dot. przemocy domowej – akcje edukacyjne organizowane na terenie miasta i Urzędu Miasta Kutno,
- program rekomendowany „Debata” dla 17 oddziałów kl VI szkół podstawowych (346 osób),
- program profilaktyczny „Hejt” dla 140 dzieci,
- warsztat integracyjno – treningowy w kl. III Szkoły Podstawowej nr 1,
- program profilaktyczny „Magiczne kryształy” - 19 warsztatów dla kl. III szkół podstawowych (433 dzieci),
- program profilaktyczny, dotyczący przeciwdziałania przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy pt. „Liga pomocy przeciw przemocy: w Szkołach Podstawowych nr 1, 2, 4, 5 i 7,
- program profilaktyczny, dotyczący uzależnień behawioralnych „Aktywni, nie naiwni!” w Szkole Podstawowej nr 6,
- warsztaty arteterapeutyczne dla dzieci z Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Tęcza”,
- zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z elementami edukacyjno – kulturalnymi realizowane przez Fundację Maria Magdalena,
- konkursy plastyczne, muzyczne, recytatorskie m.in.: „Moi wyjątkowi dziadkowie”, III Festiwal Twórczości Dziecięcej „Niedorośle Piosenki”, „Łapa” 28 edycja kutnowskiego przeglądu Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych z elementami profilaktyki, „Świąteczna kartka” oraz Kutnowski Konkurs Kolęd i Pastorałek, „Moja ulubiona postać bajkowa” oraz „I Ty możesz zostać Mikołajem”,
- konkurs „Aktywna rodzina to zdrowa rodzina” w kl. I – VII szkół podstawowych,

- spektakl teatralny z elementami profilaktyki alkoholowej pt. „Wyprawa do zaklętego lasu” dla 350 dzieci w KDK,
- Dzień Wolontariusza dla osób działających na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Ogólnopolską kampanię edukacyjną „Narkotyki? To mnie nie kręci!” w szkołach podstawowych w tym szkolenie dla nauczycieli pn. „Substancje psychoaktywne w szkole i wśród uczniów. Metody wczesnej interwencji”,
- Ogólnopolską kampanię „SMART to znaczy mądrze – cyberuzależnienie” w szkołach podstawowych,
- akcję informacyjną pn. „O depresji” w szkołach podstawowych i na terenie miasta,
- imprezy integracyjne z elementami profilaktyki m.in.: Piknikowy Dzień Dziecka w Szkole Podstawowej nr 1, XVI Festyn z okazji Dnia Dziecka w Szkole Podstawowej Nr 5,
- widowisko integracyjne o charakterze profilaktycznym w KDK dla 350 dzieci,
- zakup materiałów profilaktycznych dot.: sprzedaży energetyków, „Wybieram życie bez nałogów – alkohol, dopalacze, narkotyki i inne substancje psychoaktywne”, (akcje prowadzone na terenie Urzędu Miasta Kutno i we współpracy z Policją w sklepach spożywczych w centrum),
- ulotki (dopalacze, alkohol, papierosy) oraz ulotki profilaktyczne na Kutnowskie Dni Seniora,
- debaty społeczne z Komendą Powiatową Policji pn. „Oddajemy Wam Głos” – odpowiedzialność prawna nieletnich za popełnione czyny zabronione oraz demoralizacja nieletnich skierowana do uczniów szkół podstawowych oraz „Bezpieczny Senior”,
- kampanie: „Alkohol? Nie, dziękuję!”, „FAS i FASD”, „Stop pijanym kierowcom”, „Alkohol i nastolatki”,
- warsztaty dla 200 rodziców i opiekunów uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 na temat radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i silnymi emocjami u dzieci.

W mieście organizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży „Lato i zima w mieście” z elementami edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych. Podczas ferii zimowych Oratorium Bł. Michała Rua zorganizowało półkolonie dla 60 dzieci. W okresie wakacji organizowane były półkolonie: o charakterze profilaktyczno- turystycznym dla 200 dzieci, organizowane przez Stowarzyszenie Lokalne Salos „Róża Kutno”, o charakterze sportowo - rekreacyjnym dla 160 dzieci, które zorganizowało Oratorium Bł. Michała Rua, o charakterze wypoczynkowo – edukacyjnym dla 60 dzieci organizowane przez Kutnowskie Stowarzyszenie „Nie Jesteś Sam”. „Harcerskie Lato w mieście 2024” dla 70 dzieci zorganizował Hufiec ZHP Kutno. Łącznie opieką podczas półkolonii objęto 550 dzieci.

W 2024 roku zrealizowano zadanie pt. „Dzieciaki kontra górskie szlaki” - organizacja obozu wypoczynkowo – profilaktycznego” dla 30 dzieci. Realizatorem było Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Domów Dziecka i Rodzin Zastępczych „Wyspa Skarbów”, podczas którego realizowany był program profilaktyczny z elementami arteterapii.

Pozalekcyjne zajęcia sportowe, promujące trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego odbywały się w ramach programu „Lokalny Animator Sportu”. Program realizowany był na obiektach sportowych przy MOSiR. W ramach programu animatorzy realizowali zajęcia z dziećmi i młodzieżą m.in. gry w piłkę nożną, koszykówkę i siatkówkę. Ponadto zakupiono sprzęt sportowy dla szkół podstawowych oraz na boiska Orlik.

Ze środków Programu sfinansowano następujące zadania w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych: „Mój pierwszy trening pływacki” - realizator Uczniowski Klub Sportowy „Delfinek” w Kutnie, „Mój pierwszy trening LA” - realizator Uczniowski Klub Sportowy „Dziwiątka”, „Mój pierwszy trening z siatkówką” - realizator Uczniowski Klub Sportowy „Siódemka”, „Mój pierwszy trening koszykówki” - realizator Uczniowski Klub Sportowy „Siódemka”, „Mój pierwszy trening z softballem” - realizator Stowarzyszenie „Lions” Kutno oraz „Mój pierwszy trening piłki siatkowej - realizator Stowarzyszenie Lokalne SALOS „Róża Kutno”.



### 3.13. Pozostałe formy pomocy

Pomoc terapeutyczna i socjalna realizowana była również poprzez prowadzenie punktu pomocowo – informacyjnego oraz jadłodajni przez Parafialny Zespół Charytatywny "Caritas" przy Parafii pw. Bł. Męczenników Kutnowskich w Kutnie. Posiłki wydawane były osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. W 2024 roku wydano 16.030 posiłków (w 2023 r. - 16.100, w 2022 r. - 16.200 posiłków na wynos). W okresie świątecznym wydawanych jest 70 paczek dla osób potrzebujących.

Punkt konsultacyjny w zakresie poradnictwa rodzinnego działał przy świetlicy środowiskowej przy Parafii pw. Bł. Męczenników Kutnowskich w Kutnie. Zrealizowano zaplanowane dyżury i konsultacje, które były dostępne dla wszystkich potrzebujących osób. Razem przeprowadzono 120 godzin dyżurów i konsultacji stacjonarnych lub telefonicznych. Z konsultacji skorzystało ogółem 135 osób, w tym: pedagoga - 30 osób, z poradnictwa rodzinnego – 69 osób, natomiast z zakresu prawa skorzystało 36 osób.

Na terenie miasta funkcjonowało wiele grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dla dorosłych dzieci alkoholików. Prężnie działające w powyższym zakresie w 2024 roku było Stowarzyszenie Klubu Abstynentów „Trzeźwość”. W ramach Klubu funkcjonuje 6 grup samopomocowych. W mitingach odnotowano ok. 7 500 wizyt. W Klubie miało miejsce 2.200 wizyt, udzielono 300 porad. Ponadto zorganizowano 10 imprez integracyjnych m.in.: zabawa choinkowa połączona z obchodami Dnia Babci i Dziadka - 80 os, Bal Karnawałowy - 80 os., „Jajko Wielkanocne” - 90 os., 7 spotkań integracyjnych – łącznie 300 os., m.in.: Zabawa Andrzejkowa - 80 os., Mikołajki i Wieczór Wigilijny, w których uczestniczyło łącznie 150 osób.

W organizowanych rokrocznie Kutnowskich Spotkaniach Trzeźwościowych udział wzięło 150 osób. Zorganizowano 2 wyjazdy integracyjne do Trójmiasta i Kazimierza Dolnego. Łącznie w wyjazdach udział wzięło ok. 100 osób. W 2024 roku nadal trwała modernizacja budynku (odświeżono dwa pomieszczenia). Dopusażono Klub poprzez zakup dwóch klimatyzatorów oraz dokonano wymiany grzejników. Zostało wymienione ogrodzenie.

Kutnowskie Stowarzyszenie „Nie Jesteś Sam” w 2024 r. prowadziło działalność pomocową, informacyjną i terapeutyczną w środowisku osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stowarzyszenie organizowało między innymi spotkania indywidualne i grupowe przy wsparciu specjalisty psychoterapii uzależnień. Łącznie pomocą objęto 106 osób uzależnionych lub współuzależnionych.

Pomoc terapeutyczną w postaci otwartych spotkań trzeźwościowych realizowało także Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna. W 2024 roku zorganizowano 6 spotkań trzeźwościowych. Łącznie w spotkaniach udział wzięły 563 osoby. Zorganizowano 81 spotkań grup wsparcia, w których średnio uczestniczyło 13 osób. W wyniku podjętych działań 13 osób pojechało na terapię, w tym 6 osób terapię zakończyło, 1 osoba została z niej usunięta za złamanie abstynencji, 2 osoby przerwały terapię i opuściły ośrodek, pozostałe 4 osoby kontynuują terapię.

## Rozdział 4.

### Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych

#### 4.1. Podsumowanie badań wśród dorosłych mieszkańców Miasta Kutno

Badania obejmowały mieszkańców Kutna, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Zastosowane metody badawcze to:

·**PAPI** (ang. Paper & Pen Personal Interview) – metoda zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, która polega na bezpośrednim, indywidualnym wywiadzie kwestionariuszowym. Respondenci wypełniali papierowe ankiety pod nadzorem ankietera, co pozwalało na uzyskanie wyczerpujących i dokładnych odpowiedzi (170 osób);

·**CAWI** (ang. Computer-Assisted Web Interview) – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Link do ankiety został umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta Kutno (88 osób). Respondenci byli dokładnie informowani o anonimowym charakterze ankiety, co miało na celu zwiększenie ich komfortu i szczerości odpowiedzi. Dodatkowo, każdy

respondent miał możliwość rezygnacji z udziału w badaniu w dowolnym momencie, co podkreślało dobrowolność udziału i mogło wpłynąć na zwiększenie jakości uzyskanych danych.

W badaniu wzięło udział **258** mieszkańców Kutna co stanowiło reprezentatywną próbę dla populacji miasta, 52% z badanych to kobiety natomiast 48% to mężczyźni. Średnia wieku badanych wyniosła 46 lat.

Analiza wyników pozwoliła na uzyskanie cennych informacji na temat preferencji, potrzeb i problemów społeczności lokalnej, co może stanowić podstawę do podejmowania decyzji przez lokalne władze oraz inne zainteresowane strony.

- W opinii mieszkańców Kutna najistotniejszymi problemami społecznymi są uzależnienie od internetu, cyberprzemoc (84%), uzależnienie od alkoholu (78%) oraz nadmierne spożycie energetyków przez dzieci i młodzież (74%).
- 38% badanych potwierdziło, że zna możliwości/miejsca na terenie miasta dzięki którym mogą aktywizować się osoby po 60 roku życia.
- Jak wskazują wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Kutna 34% z respondentów zna osobiście lub ze słyszenia osoby doznające przemocy domowej, a 25% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić.
- Zdaniem 46% respondentów zjawisko przemocy w lokalnej społeczności jest zjawiskiem raczej i bardzo rzadkim, 54% wyraża zdanie przeciwne.
- Doświadczanie przemocy ze strony członka rodziny potwierdziło 17% badanych mieszkańców, najczęściej wskazywano doświadczanie przemocy psychicznej – 40%, fizycznej – 18% oraz ekonomicznej – 10%.
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Kutna odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o umiarkowanym stopniu ryzyka – badani spożywają alkohol najczęściej kilka razy w roku (32%) oraz kilka razy w miesiącu (22%), wypijając przy tym następujące ilości alkoholu: 1-2 porcje: 36%, 3-4 porcje: 18%.
- Do najczęściej wskazywanych okazji i motywów sięgania po alkohol mieszkańcy wskazują kolejno: odreagowania emocji – 37%, dla towarzystwa – 29%, dla dodania sobie odwagi – 15% oraz podczas uroczystości – 10%. Niepokojący wydaje się wskaźnik sugerujący, że dla 52% badanych alkohol jest źródłem radzenia sobie z przeżywanymi emocjami.
- Łącznie 86% respondentów wskazało w badaniu, że zjawisko uzależnienia od alkoholu w ich okolicy jest raczej i bardzo częste.
- 63% z badanych deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne takie jak narkotyki lub dopalacze. 37% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu takich osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.
- 10% mieszkańców deklaruje, że zna osoby stosujące leki w celu odurzenia, a 32% nie jest pewnych, ale ma podejrzenia, że tak jest. Z kolei 58% badanych stwierdza, że takich osób w swoim najbliższym otoczeniu nie ma.
- Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Kutna jest rozpowszechnionym zjawiskiem - 26% respondentów przyznaje, że ma doświadczenia z grami hazardowymi.
- 87% mieszkańców uważa, że uzależnienie od komputera i/lub internetu jest powszechne w środowisku lokalnym.

#### **4.2. Podsumowanie badań wśród sprzedawców napojów alkoholowych**

Badanie zostało przeprowadzone metodą **PAPI** (ang. Paper & Pen Personal Interview) – metoda zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, która polega na bezpośrednim, indywidualnym wywiadzie kwestionariuszowym, wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie Kutna, a wzięło w nim udział 40 osób. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 39 lat. 34 z badanych to kobiety a 6 osób to mężczyźni. 37 z respondentów to pracownicy punktów, gdzie można nabyć alkohol.

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol – 75% sprzedawców zawsze sprawdza dowód potwierdzający pełnoletność klienta, a 25% robi to często.
- 25% z badanych uważa, że osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
- Respondenci wskazują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w roku (30%) a 70% deklaruje, że do takich sytuacji nie dochodzi.
- 100% badanych deklaruje, że nigdy nie sprzedało alkoholu budzącej wątpliwości osobie niepełnoletniej.
- 85% badanych stwierdza, że nie dochodzi do sytuacji spożywania alkoholu w obrębie sklepu.
- Sprzedawcy charakteryzują się wysoką świadomością konsekwencji picia alkoholu – 100% badanych nie zgadza się na to, aby kobiety w ciąży piły alkohol, również 100% nie zgadza się na prowadzenie pojazdów mechanicznych po spożyciu oraz 100% badanych uważa, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.

### 4.3. Podsumowanie badań wśród dzieci i młodzieży

Badanie w 7 szkołach podstawowych Kutna przeprowadzono metodą *CAWI* (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

W badaniu wzięło udział 547 uczniów szkół podstawowych z Kutna w przedziale wiekowym: **klasy 6-8 szkół podstawowych**. Spośród badanych uczniów 236 osób to dziewczynki a 311 to chłopcy.

- Uczniowie szkół podstawowych w Kutnie deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: łącznie 90%.
- Uczniowie mają w większości bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: łącznie 63%.
- Relacje z rówieśnikami oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze: łącznie 84%.
- Zdecydowana większość lubi swoją klasę i czuje się w niej bardzo i raczej dobrze – 81%.
- W opinii uczniów najistotniejszymi problemami ich środowiska szkolnego jest: uzależnienie od komputera, smartfonu i hazardu (58%) oraz uzależnienie od papierosów i e - papierosów (50%)
- 48% uczniów przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol. Następnie badanych zapytano o to, w jakich miejscach ich koledzy/koleżanki spożywają alkohol. Uczniowie wskazywali najczęściej podczas spędzania czasu na świeżym powietrzu (27%), podczas imprez/dyskotek (26%), w domu (18%) oraz podczas wycieczek szkolnych (11%).
- Jeżeli chodzi o przyczyny z jakich młodzi ludzie sięgają po alkohol, respondenci wskazywali najczęściej na chęć zaimponowania innym (48%), za namową rówieśników (32%), dla lepszej zabawy (28%), dla towarzystwa (23%) oraz, co niepokojące, aby zapomnieć o kłopotach (19%).
- Inicjację alkoholową ma za sobą 15% uczniów klas 6-8. Uczniowie wskazywali, że najczęściej alkohol spożywają rzadziej niż raz w miesiącu (45%), co najmniej raz w miesiącu (7%) oraz co najmniej raz w tygodniu (9%). Wśród powodów z jakich sięgają po alkohol uczniowie, wskazywali na różnorodne przyczyny: na to, że piją alkohol z ciekawości, dla lepszej zabawy a także, dlatego aby zapomnieć o problemach i w celu złagodzenia stresu.
- Większa część (65%) ankietowanych uczniów ma świadomość, iż każdy może uzależnić się od alkoholu. Jednakże, nie można bagatelizować faktu, iż część uczniów zgodziła się ze stwierdzeniem, iż piwo nie jest alkoholem (13%).
- 24% uczniów odpowiedziało, iż zna takie miejsca w swojej okolicy, gdzie osoba niepełnoletnia może bez problemu kupić alkohol.

- 61% wskazało, że nie zgadzają się ze stwierdzeniem, aby „energetyki nie szkodziły zdrowiu”.
- 66% uczniów wskazało, że osoby w ich wieku palą papierosy lub e-papierosy. Zaledwie 8% uczniów klas 6-8 odpowiedziało, że ich rówieśnicy nie palą wyrobów tytoniowych.
- Inicjację nikotynową ma za sobą 20% uczniów, z czego 14% deklaruje, że spróbowali palenia tylko raz.
- Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego oraz zaimponowania w towarzystwie, namowa znajomych.
- 21% uczniów wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami.
- Dodatkowo 4% uczniów zadeklarowało, że przyjmowali kiedykolwiek substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze.
- Uczniowie najczęściej zażywają narkotyki na terenie szkoły (17%), w domu (17%) oraz pod sklepem (22%).
- Uczniowie najczęściej pozyskali narkotyki lub dopalacze od rówieśników.
- Uczniowie w większości wskazywali, że nie wiedzą czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby łatwe/trudne (72%). Jednakże 17% uczniów twierdzi, że byłoby to łatwe.
- Zdecydowana większość uczniów (80%) deklaruje, że nigdy nie sięgnie po narkotyki. Istnieje jednak grupa uczniów (14%), którzy są ciekawi ich działania, ale obawiają się negatywnych konsekwencji, co powstrzymuje ich przed eksperymentowaniem. Niewielki odsetek badanych (3%) planuje spróbować narkotyków w przyszłości, a kolejne 3% nie widzi w tym nic złego.
- Analiza czasu spędzanego przez uczniów przed urządzeniami elektronicznymi (smartfon, tablet) wskazuje na ich powszechne i intensywne użytkowanie. Największa grupa badanych (34%) korzysta z tych urządzeń od 2 do 4 godzin dziennie. Znaczny odsetek uczniów (24%) spędza przed ekranami od 4 do 6 godzin, a kolejne 23% uczniów korzysta z nich ponad 6 godzin dziennie, co wskazuje na potencjalny problem nadmiernego ekranowego czasu. Stosunkowo niewielka grupa uczniów (4%) korzysta z urządzeń kilka razy w tygodniu, a zupełnie ich nie używa jedynie 3%.
- Uczniowie w sporej większości (73%) nie mają doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze. Jednakże, 27% uczniów miało do czynienia z taką formą hazardu.
- Zdecydowana większość uczniów nigdy nie brała udziału w konkursach wymagających wysyłania płatnych SMS-ów (94%). Nieliczni uczniowie deklarowali udział „kilka razy” (5%) lub „wiele razy” (2%).
- Niemal połowa uczniów szkół podstawowych nigdy nie grała na automatach w salonach gier (47%). Jednak spora grupa przyznała, że miała takie doświadczenia – 35% grało „kilka razy”, 18% „wiele razy”.
- Wśród uczniów szkół podstawowych większość nie doświadczyła przemocy ze strony rówieśników w ostatnim roku (73%). Mimo to pewna grupa młodzieży przyznała, że miała takie doświadczenia – 27%.
- Przemoc w szkole przybiera różne formy, a najczęściej doświadczane przez uczniów są wyzwiska (61%) oraz wyśmiewanie się (57%). Równie częste jest popychanie i szturchanie, które zgłosiło 50% uczniów. Nieco rzadziej występowało policzkowanie (19%), a 34% uczniów doświadczyło innej formy przemocy.
- Większość uczniów szkół podstawowych deklaruje, że nie stosowała przemocy wobec innych (77%). Jednak pewna grupa przyznaje się do agresywnych zachowań, co potwierdza 23% badanych uczniów.
- Badani najczęściej stosują przemoc wobec rówieśników (60%) oraz rodzeństwa (41%). Agresja rzadziej dotyczy innych osób (25%) oraz rodziców (8%). Tylko 16% uczniów deklaruje, że przemoc ich nie dotyczy.
- Przemoc domowa jest obecna w domach uczniów (przyznaje to 4% badanych).
- 95% uczniów deklaruje znajomość pojęcia cyberprzemocy.
- Uczniowie najwięcej czasu wolnego spędzają w domu (54%), na świeżym powietrzu (24%), a także poza domem (22%).
- 71% uczniów posiada pasję.

- Uczniowie uważają, że w okolicy jest wiele atrakcyjnych propozycji spędzania wolnego czasu (34%), jednakże mogłoby pojawić się więcej terenów zielonych (25%) oraz więcej obiektów sportowych (26%).

## Rozdział 5. Analiza SWOT

Analiza SWOT należy do grupy metod zintegrowanych, czyli badających zarówno samą jednostkę, jak również jej otoczenie. Akronim pochodzi od angielskich wyrazów:

- strengths („S” – siły, atuty, mocne strony),
- weaknesses („W” – słabości, słabe strony),
- opportunities („O” – szanse, okazje, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym),
- threats („T” – zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne).

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w mieście. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań. Analiza SWOT dla Miasta Kutno znajduje się poniżej:

| <b>S – MOCNE STRONY (Strengths)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>W – SŁABE STRONY (Weaknesses)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>·W Kutnie funkcjonuje rozbudowana sieć instytucji zajmujących się problematyką uzależnień, w tym MOPS, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Straż Miejska, placówki zdrowia i organizacje pozarządowe.</li> <li>- Prowadzone są systematyczne działania motywujące do leczenia odwykowego, takie jak rozmowy i kierowanie na programy korekcyjno-edukacyjne.</li> <li>- Zwiększa się intensywność wsparcia psychologicznego – rośnie liczba sesji indywidualnych i grup wsparcia.</li> <li>- Wzrosła liczba kontroli punktów sprzedaży alkoholu, a także działań opiniujących lokalizacje takich miejsc.</li> <li>- Istnieją świetlice środowiskowe wspierające dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.</li> <li>- Zespół Interdyscyplinarny coraz bardziej angażuje się w pracę z rodzinami i osobami doświadczającymi przemocy.</li> <li>- Wysoka świadomość sprzedawców w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu i znajomości konsekwencji jego nadużywania.</li> <li>- Znaczna część uczniów i mieszkańców ma dobre relacje w rodzinie i środowisku rówieśniczym, co stanowi czynnik chroniący.</li> <li>-W społeczności istnieje gotowość do reagowania na sytuacje przemocy i zauważania tego problemu.</li> <li>- Uczniowie deklarują wiedzę o ryzyku uzależnienia od alkoholu i narkotyków.</li> <li>- Mieszkańcy oraz młodzież w większości są świadomi zagrożeń związanych z energetykami i substancjami psychoaktywnymi.</li> <li>- Wysoki poziom dezaprobaty wobec picia alkoholu w ciąży czy prowadzenia pojazdów po alkoholu.</li> <li>- Uczniowie deklarują pozytywne nastawienie do szkoły i klasy, w której się uczą.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utrzymuje się wysoki poziom przemocy domowej, często powiązanej z alkoholem.</li> <li>- Niewielka liczba szkoleń ogranicza podnoszenie kompetencji kadr zajmujących się problematyką uzależnień.</li> <li>- Spada liczba porad terapeutycznych i wizyt instruktora terapii uzależnień.</li> <li>- Wsparcie materialne i socjalne nie nadąża za rosnącymi problemami uzależnień w rodzinach.</li> <li>- Część młodzieży bagatelizuje ryzyko związane z alkoholem (np. przekonanie, że piwo nie jest alkoholem).</li> <li>- Istnieją przypadki inicjacji alkoholowej i nikotynowej wśród uczniów, a część sięga po środki psychoaktywne.</li> <li>- Występuje zjawisko przemocy rówieśniczej i domowej – w tym przemoc psychiczna i fizyczna.</li> <li>- Uczniowie spędzają zbyt dużo czasu przed ekranami, co sprzyja uzależnieniom cyfrowym.</li> <li>- Młodzież wskazuje na stosunkowo łatwy dostęp do alkoholu i papierosów.</li> <li>- Występuje niska gotowość uczniów do rozmów z nauczycielami na temat uzależnień.</li> <li>- Mieszkańcy często sięgają po alkohol w celach odreagowania emocji.</li> <li>- Brakuje wystarczającej infrastruktury rekreacyjno-sportowej i przestrzeni zielonych w ocenie młodzieży.</li> </ul> |
| <b>O – SZANSE (Opportunities)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>T – ZAGROŻENIA (Threats)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>•Można rozszerzać programy profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży i całych rodzin.</li> <li>- Istnieje możliwość wzmacniania współpracy międzyinstytucjonalnej i poprawy przepływu informacji.</li> <li>- Coraz większe znaczenie mogą mieć alternatywne formy wsparcia – konsultacje psychologiczne, poradnictwo prawne czy grupy samopomocowe.</li> <li>- Organizacje pozarządowe mogą w jeszcze większym stopniu włączać się w działania profilaktyczne i terapeutyczne.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Rośnie liczba przestępstw i wykroczeń związanych z alkoholem, w tym prowadzenia pojazdów pod wpływem.</li> <li>- Utrzymuje się wysoka dostępność alkoholu, mimo zmniejszania liczby punktów sprzedaży.</li> <li>- Wzrasta liczba dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, wymagających długotrwałej opieki.</li> <li>- Narasta problem bezrobocia, szczególnie wśród</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Rozwój działań edukacyjnych i kampanii społecznych może wspierać promowanie zdrowego stylu życia.</li> <li>- Zwiększenie liczby szkoleń dla pracowników instytucji pozwoliłoby podnieść jakość i skuteczność wsparcia.</li> <li>- Możliwość wykorzystania edukacji rówieśniczej w programach profilaktycznych.</li> <li>- Wzmacnianie roli rodziny i dobrych relacji z rodzicami jako czynnika chroniącego.</li> <li>- Rozwijanie programów alternatywnego spędzania czasu wolnego (sport, kultura, pasje).</li> <li>- Współpraca lokalnych instytucji, szkół, organizacji i służb w przeciwdziałaniu uzależnieniom.</li> <li>- Coraz większa świadomość społeczna wobec problemów uzależnień behawioralnych i cyberprzemocy.</li> <li>- Potencjał do angażowania młodzieży w inicjatywy profilaktyczne (teatr, muzyka, sport, wolontariat).</li> <li>- Możliwość wykorzystania mediów lokalnych do prowadzenia kampanii informacyjnych.</li> <li>- Rozwijanie oferty wsparcia dla seniorów jako przeciwdziałanie izolacji i problemom alkoholowym w starszym wieku.</li> </ul> | <p>mężczyzn, co sprzyja rozwojowi uzależnień.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Istnieje ryzyko ograniczenia środków finansowych na profilaktykę i leczenie uzależnień.</li> <li>- Pogłębiają się problemy zdrowotne i społeczne wśród osób przewlekłe uzależnionych.</li> <li>- Nadal utrzymujący się dostęp nieletnich do alkoholu, papierosów i narkotyków.</li> <li>- Popularność napojów energetycznych i przekonanie części młodych, że nie są one szkodliwe.</li> <li>- Wzrastające uzależnienie młodzieży od smartfonów, internetu i gier hazardowych.</li> <li>- Ryzyko powstawania nowych wzorów używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży.</li> <li>- Występowanie przemocy rówieśniczej i domowej, które mogą sprzyjać sięganiu po używki.</li> <li>- Traktowanie alkoholu jako sposobu radzenia sobie ze stresem i emocjami wśród mieszkańców.</li> <li>- Zjawisko cyberprzemocy, w tym hejt, wykluczenie i naruszanie prywatności w internecie.</li> <li>- Niewystarczająca skuteczność działań profilaktycznych wobec osób planujących eksperymentowanie z narkotykami.</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **Rozdział 6. Partnerzy Programu**

W Kutnie działa wiele instytucji i organizacji, które podejmują działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień na poziomie lokalnym. Do najważniejszych z nich należą:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie,
2. Punkty konsultacyjno-informacyjne,
3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie,
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
5. Komenda Powiatowa Policji w Kutnie,
6. Straż Miejska w Kutnie,
7. Sąd Rejonowy w Kutnie,
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie,
9. Placówki oświatowe i kulturalne,
10. Zakłady opieki zdrowotnej,
11. Organizacje pozarządowe,
12. Stowarzyszenia abstynenckie, grupy samopomocowe,

13. Inne podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień posiadające w swoich statutach zapisy umożliwiające realizację tych zadań na terenie miasta Kutno.

## **Rozdział 7. Adresaci Programu**

Program kierowany jest do szerokiego spektrum grup społecznych – zarówno tych szczególnie narażonych na ryzyko uzależnień, jak i tych, które poprzez swoje działania mogą skutecznie wspierać profilaktykę. Obejmuje on:

- dzieci i młodzież – jako grupę najbardziej podatną na wpływy otoczenia i skłoną do eksperymentowania z substancjami uzależniającymi,
- rodziców i opiekunów – pełniących kluczową rolę wychowawczą, których postawy i reakcje mają istotne znaczenie w zapobieganiu problemom uzależnień,

- osoby uzależnione oraz zagrożone uzależnieniem – wymagające dostępu do informacji, wsparcia oraz specjalistycznej pomocy,
- sprzedawców napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych – których odpowiedzialne działanie może ograniczyć dostęp nieletnich do substancji psychoaktywnych,
- nauczycieli i pracowników szkół – mających bezpośredni kontakt z uczniami, a tym samym możliwość szybkiej identyfikacji i reakcji na niepokojące zachowania,
- pracowników pomocy społecznej, służb interwencyjnych i terapeutów – jako specjalistów udzielających wsparcia osobom i rodzinom w sytuacjach kryzysowych,
- całą społeczność lokalną – której postawy i poziom zaangażowania mają znaczący wpływ na kształtowanie środowiska sprzyjającego zdrowym wyborom.

Założeniem Programu jest to, że skuteczna profilaktyka możliwa jest jedynie dzięki współpracy wszystkich tych środowisk. Tylko konsekwentne, dobrze skoordynowane działania na poziomie lokalnym mogą realnie wpłynąć na ograniczenie problemów związanych z uzależnieniami na terenie Miasta Kutno.

## **Rozdział 8.**

### **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026**

Na podstawie przedstawionej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Kutnie oraz zasobów umożliwiających przeciwdziałanie występowaniu uzależnieniom, stworzono Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026. Program określa cel główny i cele szczegółowe, oraz wyznacza kierunki działań. Cele i działania odpowiadają na potrzeby mieszkańców miasta w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień i podlegać będą monitoringowi i ewaluacji. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

#### **8.1. Cele i zadania**

Głównym celem wyznaczonym w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 jest:

**Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z uzależnienia od alkoholu, narkotyków, a także uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Kutna oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.**

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych:

**I CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków w tym uzależnień behawioralnych.**

#### **ZADANIA:**

1. Wspieranie działalności placówek leczenia odwykowego w szczególności poprzez:

- 1) finansowanie programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla uzależnionych, współuzależnionych oraz DDA, a także ofiar i sprawców przemocy domowej, uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych finansowanych przez NFZ,
- 2) poprawę warunków bazy lokalowej i ich wyposażenia, zakup materiałów, pomocy i sprzętów,
- 3) dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji pracowników leczenia odwykowego.

2. Wspieranie programów i działań stowarzyszeń abstynenckich poprzez:

- 1) dofinansowanie programów terapeutycznych,
- 2) organizację spotkań trzeźwościowych,
- 3) prowadzenie klubu abstynentów,
- 4) doposażenie stowarzyszeń m.in. w materiały promocyjne, pomoce i sprzęty.

3. Prowadzenie działalności interwencyjno - edukacyjno - motywującej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie, w tym:

- 1) prowadzenie rozmów motywacyjno - informacyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz członkami ich rodzin,
- 2) kierowanie na badania do biegłych i pokrywanie kosztów sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- 3) sporządzanie wniosków do Sądu o wszczęcie postępowania w przedmiocie leczenia odwykowego.

4. Rozpowszechnianie informacji o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie szkodliwości alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

#### **Wskaźniki:**

1. Liczba osób korzystających z pomocy placówek leczenia odwykowego ambulatoryjnego i stacjonarnego.
2. Liczba przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych, zajęć terapeutycznych, warsztatów, treningów oraz liczba ich uczestników.
3. Liczba programów oraz liczba uczestników.
4. Ilość zakupionego sprzętu i materiałów doposażających placówki służby zdrowia oraz stowarzyszenia abstynenckie.
5. Liczba klubów abstynenta i grup samopomocowych.
6. Liczba i rodzaj programów i działań stowarzyszeń abstynenckich.
7. Liczba osób biorących udział w spotkaniach w stowarzyszeniach abstynenckich.
8. Liczba posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie.
9. Liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjno -informacyjnych.
10. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjno - informacyjne.
11. Liczba osób skierowanych na badanie biegłych.
12. Liczba wydanych opinii lekarskich.
13. Liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia.

**II CEL SZCZEGÓŁOWY: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychologicznej oraz prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.**

#### **ZADANIA:**

1. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i prawnego w punktach konsultacyjno-informacyjnych dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz członków ich rodzin w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przeciwdziałania przemocy domowej.

2. Wspieranie działań wobec rodzin dotkniętych przemocą domową oraz monitorowanie sytuacji osób i rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, w których występuje również problem uzależnienia poprzez ścisłą współpracę Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych z przedstawicielami innych instytucji w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

3. Współpraca z pedagogiem/psychologiem szkolnym oraz dyrekcją szkół w zakresie zapewnienia opieki psychologicznej i pomocy edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocą.

4. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów pożytku publicznego realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, m. in. prowadzenie punktów pomocowo – informacyjnych dla osób uzależnionych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.



5. Prowadzenie działalności informacyjnej wśród mieszkańców w zakresie możliwości uzyskania wsparcia dla osób i rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemoc domowa.

**Wskaźniki:**

1. Liczba i rodzaj porad i konsultacji udzielonych w punkcie konsultacyjno - informacyjnym.
2. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy punktu konsultacyjno - informacyjnego.
3. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.
4. Liczba dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocą objętych opieką psychologiczną i pomocą edukacyjną.
5. Liczba punktów pomocowo – informacyjnych dla osób uzależnionych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.
6. Liczba osób korzystających z pomocy punktów pomocowo – informacyjnych.

**III CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

**ZADANIA:**

1. Finansowanie i wspieranie realizacji programów profilaktyki uzależnień (w tym uzależnień behawioralnych) i przeciwdziałania przemocy realizowanych w szkołach oraz innych placówkach oświatowych i opiekuńczych w formie zajęć informacyjno - edukacyjnych dla całej społeczności (uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej), w tym:

- 1) programów profilaktycznych w tym rekomendowanych,
- 2) prelekcji,
- 3) warsztatów,
- 4) innych wydarzeń o charakterze profilaktycznym.

2. Organizowanie i dofinansowanie aktywnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z elementami edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.

3. Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia oraz wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież poprzez:

- 1) rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w placówkach oświatowych i świetlicach środowiskowych (w tym dożywianie dzieci),
- 2) rozwój oferty pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- 3) wspieranie i realizacja imprez sportowo-rekreacyjnych,
- 4) doposażenie i poprawa funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej.

4. Prowadzenie w społeczności lokalnej działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień i przemocy domowej, dostępności usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz wspieranie działań promujących zdrowy i trzeźwy styl życia poprzez organizację:

- 1) kampanii edukacyjnych i akcji profilaktyczno-edukacyjnych,
- 2) festynów rodzinnych,
- 3) koncertów i spektakli.

5. Przygotowanie, zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i profilaktycznych, w tym ulotek, broszur, plakatów, czasopism, książek, nagród i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.

6. Wspieranie działań informacyjnych, edukacyjnych i pomocowych w środowisku osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom.

7. Prowadzenie działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

8. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodziców oraz osób pracujących z dziećmi.

#### **Wskaźniki:**

1. Liczba realizowanych programów profilaktycznych, w tym programów rekomendowanych.
2. Liczba i rodzaj działań profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych i opiekuńczych.
3. Liczba uczniów biorących udział w programach/zajęciach profilaktycznych.
4. Liczba dzieci biorących udział w zorganizowanym wypoczynku.
5. Liczba i rodzaj zajęć pozalekcyjnych.
6. Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne, w tym na zajęcia sportowe.
7. Liczba imprez sportowo- rekreacyjnych oraz liczba uczestników.
8. Liczba i rodzaj zakupionego sprzętu sportowo-rekreacyjnego.
9. Liczba i rodzaj działań informacyjno-edukacyjnych.
10. Liczba i rodzaj dystrybuowanych materiałów edukacyjnych i profilaktycznych.
11. Liczba i rodzaj działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.
12. Liczba i rodzaj szkoleń oraz ilość uczestniczących w nich osób.

#### **IV CEL SZCZEGÓŁOWY: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.**

##### **ZADANIA:**

1. Aktywna współpraca z Policją, Strażą Miejską, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kutnie oraz innymi instytucjami prowadzącymi działania w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej.

2. Współpraca i wspieranie organizacji pozarządowych i innych podmiotów zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

3. Zabezpieczenie organizacyjno - finansowe warunków działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie.

4. Finansowanie i organizowanie szkoleń, warsztatów, kursów specjalistycznych i innych form podnoszenia kwalifikacji dla pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi i stosującymi przemoc oraz z członkami ich rodzin, w tym osób pracujących z dziećmi i młodzieżą.

5. Organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i wypracowania wspólnych kierunków działań w obszarze uzależnień.

#### **Wskaźniki:**

1. Liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia.
2. Liczba organizacji pozarządowych przystępujących do otwartych konkursów ofert/ składających wnioski o dotację.
3. Liczba i rodzaj zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz wysokość środków przeznaczonych na realizację tych zadań.
4. Liczba osób objętych ww. działaniami.

5. Liczba szkoleń oraz liczba uczestników.

6. Liczba zorganizowanych spotkań oraz liczba uczestników.

**V CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych oraz przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych.**

**ZADANIA:**

1. Opiniowanie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

2. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz aktów prawa miejscowego, dotyczących w szczególności zakazu sprzedawania alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz reklamy alkoholu.

3. Podejmowanie interwencji w związku z łamaniem przepisów prawa dotyczących obrotu napojami alkoholowymi oraz związanych z zakazem reklamy i promocji napojów alkoholowych.

4. Prowadzenie działań edukacyjnych, skierowanych do właścicieli placówek handlowych, prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków konkurencji i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

**Wskaźniki:**

1. Liczba wydanych postanowień Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie dot. zaopiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

2. Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

3. Liczba i rodzaj interwencji w związku z łamaniem przepisów prawa dotyczących obrotu napojami alkoholowymi.

4. Liczba i rodzaj podjętych działań edukacyjnych wobec sprzedawców napojów alkoholowych.

**VI CEL SZCZEGÓŁOWY: Wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji, a także działań na rzecz reintegracji społecznej osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem oraz ich rodzin.**

**ZADANIA:**

1. Objęcie wsparciem osób uzależnionych i ich rodzin poprzez działania w ramach pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w zakresie wspierania pomocą osób i rodzin dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – m.in. organizacja i prowadzenie „banku żywności”.

3. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowanie Centrów Integracji Społecznej.

4. Organizacja spotkań informacyjnych dotyczących zasad funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej.

**Wskaźniki:**

1. Liczba osób i rodzin objętych wsparciem socjalnym.

2. Liczba i rodzaj podjętych działań pomocowych przez organizacje pozarządowe.

3. Liczba osób objętych ww. działaniami.

4. Liczba spotkań informacyjnych dotyczących zasad funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej.

**8.2. Zasady wynagradzania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie**

Przewodniczący, Zastępca oraz członkowie za udział w pracach Komisji otrzymują miesięczną dietę w wysokości 40% minimalnego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2026 roku w oparciu

o listę obecności podpisaną przez Przewodniczącego lub jego Zastępcę. Za każdą nieobecność potrącać się będzie 7,5% miesięcznej diety.

### **8.3. Sposób realizacji i finansowanie**

Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 finansowana będzie ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz innych opłat wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Na realizację zadań Programu w projekcie Budżetu Miasta Kutno przeznaczono kwotę **1.600.000,00 zł** (słownie: jeden milion sześćset tysięcy złotych) zgodnie z poniższą klasyfikacją:

#### **Dział 851 - Ochrona zdrowia - kwota 1.600.000,00 zł**

Rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii - kwota 200.000,00 zł

Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi - kwota 1.400.000,00 zł

Szczegółowego podziału środków na zadania dokona Prezydent Miasta Kutno po rozstrzygnięciu konkursów o dotację na wsparcie lub powierzenie realizacji zadań publicznych.

Realizatorem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 jest Urząd Miasta Kutno.

### **8.4. Monitoring i ewaluacja**

Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 podlega monitoringowi, za który odpowiedzialny jest Wydział Spraw Społecznych i Ewidencji Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Kutno.

Wdrażanie Programu ma charakter interdyscyplinarny i opiera się na ścisłej współpracy różnych specjalistów oraz instytucji. W jego realizację zaangażowani są m.in.: członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie, psycholodzy, terapeuci uzależnień, realizatorzy programów profilaktycznych, pedagodzy i psychologowie szkolni, wychowawcy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi oraz funkcjonariusze Policji. Wspólne, skoordynowane działania tych podmiotów mają na celu kompleksowe wsparcie mieszkańców miasta w zakresie profilaktyki uzależnień, wczesnej interwencji, edukacji oraz działań naprawczych.

Każdego roku sporządza się szczegółowy raport z realizacji Programu, który obejmuje opis podjętych działań, ocenę ich efektywności oraz wskazanie obszarów wymagających wzmocnienia lub korekty. Raport przedkłada się Radzie Miasta Kutno najpóźniej do 30 czerwca roku następującego po roku sprawozdawczym.

Dodatkowo, zgodnie z wytycznymi Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, przygotowuje i przesyła się do tej instytucji zbiorczą informację dotyczącą realizacji zadań Programu, opracowaną w oparciu o ankietę KCPU. Termin przekazania tego sprawozdania upływa 15 kwietnia roku następującego po roku sprawozdawczym.

Systematyczne wdrażanie powyższych procedur pozwala nie tylko na monitorowanie stopnia realizacji założonych celów Programu, lecz także na bieżące wprowadzanie korekt oraz podejmowanie trafnych decyzji w zakresie lokalnej polityki profilaktycznej. Dzięki temu Program pozostaje elastyczny i może być dostosowywany do zmieniających się potrzeb mieszkańców oraz nowych wyzwań społecznych, zapewniając skuteczną i kompleksową ochronę przed problemami uzależnień.

## UZASADNIENIE

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Cytowane ustawy nakładają na organy samorządu gminnego obowiązek prowadzenia działań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii w postaci gminnego programu.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z nimi zbudowany został niniejszy program. Szczególny nacisk położono na zadania związane z profilaktyczną działalnością informacyjno-edukacyjną wśród dzieci i młodzieży oraz na wspomaganie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii.